

Aragón, memoria, istoria y olbido

En os zaguers años, distintos mobimientos sozials han luitau dende bels frents y posturas ideyolochicas por a fin d'a represión sobre a memoria d'os y d'as luitadors/as antifranquistas. A berdadera dimensión d'entidaz como o Consejo de Aragón d'a represión faxista en Aragón sigue, manimenos, silenciada por a presión d'as instituzions.

A memoria istorica d'un pueblo ye equiparable, como feito sozial, a la conzienzia de clase, a o sentimiento nazional u a la esperienzia indibidual u coleutiba de chenero. Prou que sí, a bibenzia d'a persona u d'a colla se barracha con o resto d'a soziedat y se confronta con o sistema, conoxendo por ixo a represión y con ista, l'olbido.

En Aragón sabemos qué suposa ista esperienzia. Sin dentrar en as fitas istoricas d'a nuestra luita como pueblo por a sobiranía –execución d'o Justicia de Aragón y ocupación en 1591-92, supresión d'a sobiranía politica en 1707-11, desmembramiento y ocupación española baxo a desincusa d'a luita contra o francés en 1808-12-, afirmamos que os lecos d'a unión de boluntat coleutiba aragonesa y luita por a emanzipación sozial, simbolizaus en o Consejo de Aragón y a luita antifaxista siguen resonando, a temas d'os esfuerzos d'as instituzions españolas -con as suyas distintas sucursals- por acotolar-los.

O Consejo de Aragón ye l'organo d'o que l'Aragón Libre, refirmau por as columnas milizianas arribadas dende os Països Catalans, se dotó ta, con o protagonismo dezisibo d'o mobimiento libertario, lebar a cabo a Rebolución, organizar-se como pueblo y plantar cara a o faxismo. Creyau en otubre d'o 36, o Consejo de Aragón fue l'elemento de coordinación entre as distintas coleutibidaz -más de 400- que i esistieron-, y en a suya breu istoria fue un ente incomodo ta todas as fuerzas estatalistas d'a Republica por cuanto suposaba “mantener un rango estemporanio d'autonomía”, en parola d'Enrique Lister, menador d'o PCE encargau de eliminar-lo.

Efeutibament, en agosto de 1937, a sobiranía reconquistada por os aragoneses y o peso en o frent d'Aragón de l'anarcosindicalismo fizo que as fuerzas más estatalistas y burguesas rematasen por as armas con un d'os esperimentos reboluzionarios más maduros. Curiosament, se reproduziba asinas l'ocurriu en 1808, dimpués d'o primer sitio francés, cuan ‘exerzito español acotoló por as armas con l'organismo sobirano d'o que s'eban dotau @s aragones@s, as Cortes d'Aragón. O resto d'a istoria ye bien conoxiu: a redota, a dictadura faxista y, dimpués d'a represión, l'olbido, contra o que s'han alzado en zaguerías buena cosa de bozes.

Manimenos, a temas d'as Leis de Memoria Histórica u d'a retirada de simbolos franquistas, encara ye largo o camín ta conseguir a reparación y a liberación d'as nuestras remeranzas. Campañas como a enzetada por as compañeras d'a [CAJEI](#) en os PP.CC. dixan platero cuanta simbolochía, cuantos nombres d'asesinadors y torturadors faxistas, quedan en as carreras de tot l'Estau. En o nuestro país, dezenas d'edifizios d'o Sindicato Vertical, u monumentos a chenerals golpistas ilustran de qué somos charrando. Por ixo, no ye prou con imbestigar an pegan y compensar a las bitimas: ye menister posar de manifiesto, imbestigando y autuando, como o rechimen faxista se perpetúa en a memoria por l'aización u a pasibidat d'as instituzions. No ye brenca estranio que en o cambio de nombres de carreras en Zaragoza, o nuclio politico d'o sistema refirme cambiar o nombre d'un faxista -General Sueiro- por o d'atro –Escrivá de Balaguer-. No ye brenca estranio que o proyeuto *Amarga Memoria* d'o gobierno aragonés aiga estau una d'as primeras bitimas d'a crisis, ni ye estrania l'amarguinación que os proyeutos d'os coleutibos más criticos con o sistema -aquels que a suya memoria resultó más esclafada- han patiu mesmo a desaparición de dito proyeuto. Por tot isto, consideramos urchent a remozión popular de cualesquier simbolo faxista, o refirme social y institucional a toz os coleutibos implicaus en a dignificación d'a memoria istorica y a esfaxistización definitiba d'a nuestra soziedat.

Cucha Independentista – Iniciativa Internacionalista Aragón

<http://cuchaindependentista.wordpress.com>

Aragó, memòria, història i oblit

En els últims anys, diferents moviments socials han lluitat des de diversos fronts i postures ideològiques per posar fi a la repressió sobre la memòria dels i de les lluitadores antifranquistes. La veritable dimensió d'entitats com el Consell d'Aragó de la repressió feixista a Aragó segueix, no obstant, silenciada per la pressió de les institucions.

La memòria històrica d'un poble és equiparable, com fet social, a la consciència de classe, al sentiment nacional o a l'experiència individual o col·lectiva de gènere. En efecte, la vivència de la persona o del grup es barreja amb la resta de la societat i es confronta amb el sistema, coneixent per això la repressió i amb aquesta, l'oblit.

A l'Aragó sabem què suposa aquesta experiència. Sense entrar en les fites històriques de la nostra lluita com a poble per la sobirania –execució del Justícia d'Aragó i ocupació al 1591-92, supressió de la sobirania política al 1707-11, desmembrament i ocupació espanyola sota el pretext de la lluita contra el francès entre 1808-12–, vàrem afirmar que els ecos de la unió de voluntat col·lectiva aragonesa i lluita per l'emancipació social, simbolitzats en el Consell d'Aragó i la lluita antifeixista segueixen ressonant, malgrat els esforços de les institucions espanyoles –amb les seves diferents sucursals– per acabar amb ells.

El Consell d'Aragó és l'òrgan del que l'Aragó Lliure, recolçat per les columnes milicianes arribades dels Països Catalans, es va dotar per a, amb el protagonisme decisiu del moviment llibertari, portar a terme la Revolució, organitzar-se com poble i plantar cara al feixisme. Creat a l'octubre del 36, el Consell d'Aragó va ser l'element de coordinació entre les diferents col·lectivitats –més de 400– que van existir a Aragó, i al llarg de la seva breu història va ser un ens incòmode per a totes les forces estatalistes de la República pel que suposava “mantenir un rang extemporani d'autonomia”, en paraules d'Enrique Lister, dirigent del PCE encarregat d'eliminar-lo.

Efectivament, a l'agost de 1937, la sobirania reconquerida pels aragonesos i el pes al front d'Aragó de l'anarcosindicalisme va fer que les forces més estatalistes i burgeses acabessin per les armes amb un dels experiments revolucionaris més madurs. Curiosament, es reproduïa així el succeït el 1808, després del primer setge francès, quan l'exèrcit espanyol va acabar per les armes amb l'organisme sobirà del que s'havien dotat els i les aragoneses, les Corts d'Aragó. La resta de la història és ben coneguda: la derrota, la dictadura feixista i, després de la repressió, l'oblit contra el qual s'han alçat en els últims anys nombroses veus.

No obstant això, malgrat les Lleis de Memòria Històrica o la retirada de símbols franquistes, encara és llarg el tros per a aconseguir la reparació i l'alliberament dels nostres records. Campanyes com la portada a terme per les companyes de la CAJEI en els Països Catalans deixen sobre la taula quanta simbologia, quants noms d'assassins i torturadors feixistes, queden en els carrers de tot l'Estat. En el nostre país, desenes d'edificis del Sindicat Vertical, o monuments a generals colpistes il·lustren de què estem parlant. Per això, no n'hi ha prou amb investigar el parador i compensar a les víctimes, sinó que és necessari posar de manifest, investigant i actuant, com el règim feixista es perpetua en la memòria per l'acció o la passivitat de les institucions. No és estrany que en el canvi de noms de carrers a Saragossa, el nucli polític del sistema protegeixi canviar el nom d'un feixista -General Sueiro pel d'un altre -Escrivá de Balaguer-. No és estrany que el projecte Amarga Memòria del govern aragonès hagi estat una de les primeres víctimes de la crisi, ni és estranya la marginació que els projectes dels col·lectius més crítics amb el sistema –la memòria dels quals va resultar més estomacada– han sofert fins a la desaparició d'aquest projecte. Per tot això, considerem urgent la remoció popular de qualsevol símbol feixista, el suport social i institucional a tots els col·lectius implicats en la dignificació de la memòria històrica i la desfeixistització definitiva de la nostra societat.

Cucha Independentista – Iniciativa Internacionalista Aragón

<http://cuchaindependentista.wordpress.com>

Aragón, memoria, historia y olvido

En los últimos años, distintos movimientos sociales han luchado desde diversos frentes y posturas ideológicas por el fin de la represión sobre la memoria de l@s luchador@s antifranquistas. La verdadera dimensión de entidades como el Consejo de Aragón de la represión fascista en Aragón sigue, sin embargo, silenciada por la presión de las instituciones.

La memoria histórica de un pueblo es equiparable, como hecho social, a la conciencia de clase, al sentimiento nacional o a la experiencia individual o colectiva de género. En efecto, la vivencia de la persona o del grupo se mezcla con el resto de la sociedad y se confronta con el sistema, conociendo por ello la represión y con ésta, el olvido.

En Aragón sabemos que supone esta experiencia. Sin entrar en los hitos históricos de nuestra lucha como pueblo por la soberanía -ejecución del Justicia de Aragón y ocupación en 1591-92, supresión de la soberanía política en 1707-11, desmembramiento y ocupación española bajo el pretexto de la lucha contra el francés en 1808-12-, afirmamos que los ecos de la unión de voluntad colectiva aragonesa y lucha por la emancipación social, simbolizados en el Consejo de Aragón y la lucha antifascista siguen resonando, pese a los esfuerzos de las instituciones españolas -con sus distintas sucursales- por acabar con ellos.

El Consejo de Aragón es el órgano del que el Aragón Libre, apoyado por las columnas milicianas llegadas de los Países Catalans, se dotó para, con el protagonismo decisivo del movimiento libertario, llevar a cabo la Revolución, organizarse como pueblo y plantar cara al fascismo. Creado en octubre del 36, el Consejo de Aragón fue el elemento de coordinación entre las distintas colectividades -más de 400- que existieron en Aragón-, y a lo largo de su breve historia fue un ente incómodo para todas las fuerzas estatistas de la República por cuanto suponía “mantener un rango extemporáneo de autonomía”, en palabras de Enrique Lister, dirigente del PCE encargado de eliminarlo.

Efectivamente, en agosto de 1937, la soberanía reconquistada por los aragoneses y el peso en el frente de Aragón del anarcosindicalismo hizo que las fuerzas más estatistas y burguesas acabaran por las armas con uno de los experimentos revolucionarios más maduros. Curiosamente, se reproducía así lo ocurrido en 1808, tras el primer sitio francés, cuando el ejército español acabó por las armas con el organismo soberano del que se habían dotado [l@s aragones@s](#), las Cortes de Aragón. El resto de la historia es bien conocida: la derrota, la dictadura fascista y, después de la represión, el olvido, contra el que se han alzado en los últimos años numerosas voces.

Sin embargo, pese a las Leyes de Memoria Histórica o la retirada de símbolos franquistas, aún es largo el trecho para conseguir la reparación y la liberación de nuestros recuerdos. Campañas como la llevada a cabo por las compañeras de la [CAJEI](#) en los PP.CC. dejan muy a las claras cuanta simbología, cuantos nombres de asesinos y torturadores fascistas, quedan en las calles de todo el Estado. En nuestro país, decenas de edificios del Sindicato Vertical, o monumentos a generales golpistas ilustran de qué estamos hablando. Por ello, no basta con investigar el paradero y compensar a las víctimas: es necesario poner de manifiesto, investigando y actuando, como el régimen fascista se perpetúa en la memoria por la acción o la pasividad de las instituciones. No es extraño que en el cambio de nombres de calles en Zaragoza, el núcleo político del sistema respalde cambiar el nombre de un fascista -General Sueiro- por el de otro –Escrivá de Balaguer-. No es extraño que el proyecto *Amarga Memoria* del gobierno aragonés haya sido una de las primeras víctimas de la crisis, ni es extraña la marginación que los proyectos de los colectivos más críticos con el sistema -aquellos cuya memoria resultó más vapuleada- han sufrido hasta la desaparición de dicho proyecto. Por todo ello, consideramos urgente la remoción popular de cualquier símbolo fascista, el apoyo social e institucional a todos los colectivos implicados en la dignificación de la memoria histórica y la desfascización definitiva de nuestra sociedad.

Cucha Independentista – Iniciativa Internacionalista Aragón
<http://cuchaindependentista.wordpress.com>